

STRESS Ở SINH VIÊN ĐIỀU DƯỠNG HỆ VỪA HỌC VỪA LÀM ĐANG HỌC TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI NĂM 2022

Nguyễn Trọng Tài¹, Vũ Minh Tuấn¹,
Lâm Văn Chiến¹, Nguyễn Hạ Anh¹

TÓM TẮT

Mở đầu: Stress là phản ứng sinh học không đặc hiệu của cơ thể trước những tác nhân gây căng thẳng (Hans Selye). Trong đó các đối tượng sinh viên đang theo học tại các trường đã được nhiều nghiên cứu trên thế giới và tại Việt Nam đề cập và đưa ra nhiều minh chứng thực tế về những tác động của các yếu tố ảnh hưởng tới STRESS của sinh viên. Qua đó cũng giúp được cho các trường đại học có được bức tranh rõ ràng hơn về sinh viên đang theo học và đưa ra được những giải pháp chiến lược về đào tạo để hạn chế những tác động này. **Mục tiêu:** Mô tả Stress của sinh viên điều dưỡng hệ vừa học vừa làm đang theo học tại trường Đại học Y Hà Nội năm 2022 qua sử dụng bộ công cụ DASS21 và mô tả một số yếu tố liên quan. **Phương pháp nghiên cứu:** Mô tả cắt ngang dựa trên dữ liệu thu thập được qua bộ câu hỏi thiết kế theo bộ công cụ DASS21 trên Google Form. Cho toàn bộ sinh viên điều dưỡng hệ vừa học vừa làm đang theo học tại trường Đại học Y Hà Nội, từ 1/1/2022 đến 31/12/2022 thỏa mãn các tiêu chí lựa chọn và loại trừ. Nghiên cứu thực hiện đo lường Stress theo bộ công cụ DASS21 để đưa ra trạng thái sức khoẻ của người được phỏng vấn. **Kết quả:** Kết quả cho thấy 13,4% tỷ lệ sinh viên có stress. Trong đó stress mức độ nhẹ là 4,3%, mức độ vừa là 5,9%, mức độ nặng là 1,6% và rất nặng là 1,6%. Không thấy có ý nghĩa thống kê của các yếu tố liên quan đến stress ở nhóm sinh viên này. **Kết luận:** Tỷ lệ sinh viên điều dưỡng khối vừa học vừa làm năm 2022 gặp stress có kết quả là khá thấp so với các nghiên cứu khác về sinh viên đang học tập tại trường Đại học Y khoa Hà Nội. Và các yếu tố liên quan không thấy có ảnh hưởng tới những trường hợp bị stress trong nghiên cứu này.

Từ khóa: Stress, DASS21, điều dưỡng viên hệ vừa học vừa làm, yếu tố liên quan stress.

SUMMARY

STRESS OF NURSING STUDENTS STUDYING AND WORKING AT HANOI MEDICAL UNIVERSITY IN 2022

Background: Stress is the body's non-specific biological response to stressors (Hans Selye). In which, students are studying at schools that have been mentioned by many studies in the world and in Vietnam and given many practical examples about the effects of factors affecting students' STRESS. Thereby

also helping universities get a clearer picture of their students and come up with strategic training solutions to limit these impacts. **Objectives:** To describe the stress of working-study nursing students studying at Hanoi Medical University in 2022 using the DASS21 toolkit and describe some related factors. **Method:** Cross-sectional description based on data collected through questionnaires designed according to the DASS21 toolkit on Google Form. For all nursing students studying while working at Hanoi Medical University, from January 1, 2022 to December 31, 2022, satisfying the selection and exclusion criteria. The study performed Stress measurement according to the DASS21 toolkit to provide the health status of the interviewees. **Results:** The results show that 13.4% of students have stress. In which, mild stress is 4.3%, moderate is 5.9%, severe is 1.6% and very severe is 1.6%. There was no statistical significance of stress-related factors in this group of students. **Conclusions:** The percentage of nursing students studying while working in 2022 experiencing stress is quite low compared to other studies on students studying at Hanoi Medical University. And related factors were not found to affect the cases of stress in this study.

Keywords: Stress, DASS21, nursing students studying and working, related Stress factors.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Stress là phản ứng sinh học không đặc hiệu của cơ thể trước những tác nhân gây căng thẳng (Hans Selye). Theo nghiên cứu của G.G. Gan và H. Yuen Ling [2] về sự lo lắng, trầm cảm và chất lượng cuộc sống của sinh viên Y khoa ở Malaysia cho thấy tỷ lệ lo âu và trầm cảm lần lượt là 33% và 11% và cho thấy lo lắng và trầm cảm. Tại trường Đại học Y Hà Nội, nghiên cứu của Phạm Thị Huyền Trang [4] năm 2013 cho kết quả sinh viên bị stress là 63,6%. Nghiên cứu của Lê Thị Vũ Huyền [3] và cộng sự năm 2021 ở sinh viên năm thứ nhất thì có 42,6% sinh viên có stress.

Vì vậy, trong phạm vi của đề tài nghiên cứu, việc đánh giá, đo lường và phân tích các yếu tố liên quan stress của sinh viên điều dưỡng qua bộ câu hỏi DASS21 nhằm mục tiêu:

1. *Mô tả thực trạng stress của sinh viên điều dưỡng khối vừa học vừa làm, tại trường Đại học Y Hà Nội, năm 2022.*

2. *Mô tả một số yếu tố liên quan tới stress của sinh viên điều dưỡng khối vừa học vừa làm, trường Đại học Y Hà Nội, năm 2022.*

¹Trường Đại học Y Hà Nội

Chịu trách nhiệm chính: Nguyễn Trọng Tài

Email: trongtai@hmu.edu.vn

Ngày nhận bài: 15.3.2023

Ngày phản biện khoa học: 26.4.2023

Ngày duyệt bài: 23.5.2023

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Đối tượng nghiên cứu: Toàn bộ sinh viên điều dưỡng vừa học vừa làm đang theo học tại trường Đại học Y Hà Nội.

Phương pháp nghiên cứu: Mô tả cắt ngang trên dữ liệu thu được từ phỏng vấn trên bộ câu hỏi có sẵn theo bộ công cụ DASS21, được thiết kế trên Google Form.

Mẫu nghiên cứu: Tất cả các sinh viên của 8 lớp Điều dưỡng vừa học vừa làm được mời và gửi bộ câu hỏi khảo sát Chất lượng cuộc sống của sinh viên được thiết kế trên Google Form.

n = 254.

Tiêu chuẩn lựa chọn: Toàn bộ sinh viên điều dưỡng hệ vừa học vừa làm đang theo học tại trường Đại học Y Hà Nội từ 1/1/2022 đến 31/12/2022.

Tiêu chuẩn loại trừ: Những người từ chối phỏng vấn.

Thống kê và xử lý dữ liệu: Số liệu được làm sạch trước khi đưa vào phân tích. Được tiến hành phương pháp thống kê mô tả là: Tỷ lệ, Trung bình, Trung vị, độ lệch chuẩn, giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất. Và các số liệu được xử

lý và phân tích bằng phần mềm STATA 16 và phần mềm Excel 2016.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Đặc điểm mẫu nghiên cứu. Sinh viên điều dưỡng của 8 lớp hệ vừa học vừa làm của trường Đại học Y Hà Nội năm 2022.

Bảng 1. Thông tin chung

	Số lượng	Tỷ lệ %
Thực trạng		
Có	34	13.4
Không	220	86.6
Mức độ		
Không có (0 - 14)	220	86.6
Nhẹ (15 -18)	11	4.3
Vừa (19 -25)	15	5.9
Nặng (26-33)	4	1.6
Rất nặng (≥ 34)	4	1.6
Tổng	254	100%

Kết quả từ bảng trên cho thấy, trong 254 sinh viên tham gia khảo sát, có 34 sinh viên (13.4%) gặp tình trạng stress. Trong đó, mức độ nhẹ chiếm 4.3%, mức độ vừa chiếm 5.9 %, mức độ nặng và rất nặng chiếm 1.6%

Bảng 2. Một số yếu tố liên quan đến Stress của sinh viên

	Tình trạng stress				OR (95% CI)
	Có		Không		
	n	%	n	%	
Giới tính: Nam	5	10.6	42	89.4	1.368
Nữ	29	14.0	178	86.0	(0.499 - 3.756)
Tình trạng hôn nhân: Độc thân	8	12.9	54	87.1	0.962
Kết hôn	26	13.8	162	86.2	(0.437 - 2.117)
Ly hôn	0	0.0	4	100	
Làm thêm: Có	1	5.9	16	94.1	0.386
Không	33	13.9	204	86.1	(0.049 - 3.034)
Có hỗ trợ của gia đình: Có	3	9.4	29	90.6	0.637
Không	31	14.0	191	86.0	(0.182 - 2.228)
Mắc bệnh cấp tính: Có	2	28.6	5	71.4	2.687
Không	32	13.0	215	87.0	(0.496 -14.556)
Mắc bệnh mạn tính: Có	4	16.0	21	84.0	1.263
Không	30	13.1	199	86.9	(0. 405 - 3.945)
Tham gia CLB/ hội nhóm: Có	2	8.0	23	92.0	0.535
Không	32	14.0	197	86.0	(0.120 - 3.393)
Tham gia chống dịch: Có	16	10.4	138	89.6	0.528
Không	18	18.0	82	82.0	(0.254 - 1.099)
Hoạt động thể lực >30 phút/ ngày					
Có	17	12.0	125	88.0	0.760
Không	17	15.2	95	84.8	(0.368 - 1.570)
Uống rượu bia: Có	8	14.3	48	85.7	1.102
Không	26	13.1	172	86.9	(0.468 -2.596)
Hút thuốc lá: Có	1	9.1	10	90.9	0.636
Không	33	13.6	210	86.4	(0.078 -5.160)
Tiêm vaccin phòng COVID – 19					
1	0	0.0	1	100	0.581

2	5	22.7	17	77.3	(0.214 -1.582)
3	29	12.6	202	87.4	

Mức độ kết hợp của các yếu tố nguy cơ với tình stress có sự kết hợp không rõ ràng ở nhóm đối tượng được nghiên cứu.

IV. BÀN LUẬN

4.1. Tỷ lệ stress trong nghiên cứu của chúng tôi là 13,4%, kết quả này là rất thấp với kết quả nghiên cứu của Lê Thị Vũ Huyền [4], là 42,6% trên nhóm đối tượng là sinh viên năm thứ nhất của trường Đại học y Hà Nội năm 2021. Và kết quả này cũng rất thấp so với kết quả nghiên cứu của tác giả Phan Nguyệt Hà [5] tình trạng Stress trên sinh viên hệ bác sĩ trường Đại học Y Hà Nội năm học 2022 là 57,1%, và thấp hơn nghiên cứu của Phạm Thị Huyền Trang [4] năm 2013 trên Sinh viên Y là 63,5%. Sự khác nhau này theo chúng tôi là do nghiên cứu này sử dụng cùng thang đo với chúng tôi nhưng lại tiến hành ở các thời gian khác nhau. Nghiên cứu của chúng tôi tiến hành vào thời điểm khi cuộc sống sau đại dịch Covid-19 đã về bình thường, còn các nghiên cứu khác nghiên cứu ở thời điểm mới hết giãn cách xã hội do dịch Covid-19, các em mới đi học lại còn chủ yếu học ở nhà qua Internet ít nhiều cũng gây căng thẳng cho các em. Và áp lực học tập ở đối tượng vừa học vừa làm cũng không nặng như khối Sinh viên khối khác trong Đại học Y. Khi xem xét các mức độ thì thấy: tỷ lệ sinh viên stress nặng (1,6%) và rất nặng là (1,6%) thấp hơn rất nhiều với nghiên cứu về sinh viên Y khoa tại Ả Rập Saudi, Pakistan... cho thấy chiếm hơn 20% [1]. Sự chênh lệch này có thể do khác nhau về đối tượng nghiên cứu, văn hoá, điều kiện kinh tế và áp lực học tập.

4.2. Một số yếu tố liên quan đến stress ở sinh viên năm thứ nhất:

Các yếu tố thông tin chung: Những thông tin chung được đưa vào mô hình hồi qui logistic để tính toán: giới, nơi sống trước khi vào đại học, khó khăn về tài chính, đi làm thêm, có bạn thân, chia sẻ với bạn thân, tham gia hoạt động xã hội, tập thể dục để không liên quan đến tình trạng stress trên sinh viên điều dưỡng khối vừa học vừa làm đang theo học tại trường, năm học 2022. Kết quả này tương đồng với nghiên cứu của Lê Thị Vũ Huyền [3] năm 2021 và nghiên cứu của Triệu Thị Đào [7] như giới, sống một mình hay cùng người thân, đi làm thêm, có bạn thân, chia sẻ các vấn đề trong học tập, cuộc sống với bạn thân không có liên quan đến stress.

Những vấn đề liên quan đến môi trường sống giữa các cá nhân: Kết quả nghiên cứu của Lê Thị Vũ Huyền [3] cho thấy xung đột với bạn

cùng phòng, kết thúc một mối quan hệ (tình bạn) là yếu tố nguy cơ làm tăng stress lên từ 2 – 3 lần, gia đình vẫn còn ảnh hưởng rất lớn với sinh viên năm thứ nhất. Nhưng những điều này không thấy có ý nghĩa thống kê ở trong nghiên cứu của chúng tôi.

Những vấn đề liên quan đến cá nhân:

Sự xuất hiện các sự kiện liên quan đến bản thân cũng trong nghiên cứu của chúng tôi cũng không có ý nghĩa thống kê như nghiên cứu của Lê Thị Vũ Huyền [3] năm 2021 là cao gấp 1,8 – 2 lần. Và với kết quả nghiên cứu của Đặng Đức Nhu [6] suy giảm vấn đề sức khoẻ bản thân là yếu tố làm tăng stress ở sinh viên OR = 2,82 (1,65 – 4,83).

V. KẾT LUẬN

Tỷ lệ sinh viên điều dưỡng khối vừa học vừa làm tại trường Đại học Y Hà Nội năm 2022 gặp stress là 13,4%. Trong đó mức độ nặng và rất nặng chiếm tỷ lệ 1,6% và 1,6%. Đây là kết quả là khá thấp so với các nghiên cứu khác về sinh viên đang học tập tại trường Đại học Y khoa Hà Nội. Các yếu tố liên quan không thấy có ảnh hưởng tới những trường hợp bị stress trong nghiên cứu này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Abdulghani MH, AlKhanhal AA, Mahmoud ES, Ponnampereuma GG, Alfaris EA. Stress and Its Effects on Medical Students: A Cross-sectional Study at a College of Medicine in Saudi Arabia.** J Health Popul Nutr. 2011;29(5):516-522.
2. **Gan GG, Yuen Ling H.** Anxiety, depression and quality of life of medical students in Malaysia. Med J Malaysia. 2019 Feb;74(1):57-61. PMID: 30846664.
3. **Huyền, Lê Thị Vũ và cộng sự.** Stress ở sinh viên hệ bác sĩ y khoa năm thứ nhất trường Đại học Y Hà Nội năm học 2020-2021 và một số yếu tố liên quan. Tạp chí Y học Việt Nam tập 508, tháng 11. Số 1. Năm 2021.
4. **Phạm Thị Huyền Trang** (2013). Thực trạng stress trong sinh viên trường Đại học Y Hà Nội, năm 2013. Tạp chí Y học thực hành. Số 1. Năm 2013.
5. **Hà, Phan Nguyệt và cộng sự.** Trầm cảm ở sinh viên Trường Đại học Y Hà Nội năm học 2020-2021 trong bối cảnh dịch Covid-19 và một số yếu tố liên quan. Tạp chí Y học Việt Nam. Tập 515. Số 1. Năm 2022.
6. **Nhu, Đặng Đức.** Thực trạng và các yếu tố liên quan đến stress của sinh viên năm thứ 3, trường Đại học Công nghệ Đại học Quốc gia Hà Nội năm 2015. Tạp chí Y học Dự phòng. Số 1. Năm 2016.
7. **Đào, Triệu Thị.** Thực trạng và các yếu tố liên quan đến stress của sinh viên năm thứ 3, trường Đại học Y Hà Nội năm 2016. Hội nghị khoa học - Đại học Y Hà Nội. 2016.